

POSITION PAPER

De rol van banken in de zorgsector tijdens de Corona crisis

Inleiding

De coronacrisis is een gezondheids crisis, maar raakt de sector ook financieel in het hart. Ziekenhuizen, huisartsen en aanbieders van langdurige zorg zetten alles op alles de zorg die nodig is te kunnen leveren. Ook zijn er zorgaanbieders waar de zorgvraag volledig stilvalt door de gestelde overheidsmaatregelen (bv. dagopvang, tandartsen en fysiotherapeuten). Door het stilvallen van de planbare zorg dreigen binnen afzienbare termijn liquiditeitstekorten te ontstaan in bijna alle segmenten van de zorg. Samen met het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn & Sport (VWS) en zorginkopers – zorgverzekeraars (Zvw), zorgkantoren (Wlz) en gemeenten (WMO) - voelen de banken zich mede verantwoordelijk om zorgaanbieders zo goed mogelijk door de crisis te helpen. Immers, de samenleving heeft hen hard nodig om het stuwmeer aan uitgestelde zorg weg te werken als de crisis voorbij is. Banken willen helpen hen op financieel gebied te ontzorgen op een snelle en verantwoorde manier. Dat vraagt goede afstemming en samenwerking met de overheid en de zorginkopers.

In dit position paper zet de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) de rol van banken uiteen. Wat doen de banken al? Wat zouden we nog meer kunnen doen en onder welke voorwaarden?

Wat doen banken in de gezondheidszorg?

Banken spelen een belangrijke rol als financier van zorgaanbieders. Zowel als het gaat om traditionele zorginstellingen (cure- en care sectoren), medische vrije beroepsbeoefenaren maar ook nieuwe toetreders (bv. zelfstandige behandelcentra en PGB gefinancierde initiatieven). De nadruk van deze rol ligt op het verstrekken van (langlopende) geldleningen waar gebouwen en inventaris mee worden gefinancierd. Het gaat in totaal om tientallen miljarden euro's.

Ook voorzien banken in werkkapitaal om invulling te geven aan de liquiditeitsbehoefte van zorgaanbieders als deze geen of onvoldoende voorschot ontvangen van zorginkopers. De NVB is van mening dat de zorginkopers primair verantwoordelijk zijn voor het verschaffen van liquiditeit. Dat neemt niet weg dat de banken zich medeverantwoordelijk voelen om liquiditeitstekorten tijdelijk aan te vullen als dat bedrijfseconomisch verantwoord is.

Verder verzorgen banken het betalingsverkeer van alle zorgaanbieders, zorginkopers en zorgconsumenten. In die zin spelen banken een cruciale en verbindende rol in de geldstromen die plaatsvinden.

Diverse banken spannen zich ook in om kritische (onderdelen voor) medische hulpmiddelen (zie Landelijk Consortium Hulpmiddelen) naar Nederland te halen door snel financieringen beschikbaar te stellen aan daarbij betrokken bedrijven.

Toelichting

Hoe zetten banken zich in tijdens de Corona crisis?

1. Adviesrol:

De banken zijn primair aanspreekpunt voor veel klanten (ook in de zorgsector) om hen te informeren over reguleringen zoals uitstel van aflossing, BMKB en GO waar men een beroep op kan doen. Daarnaast bieden banken veel informatie over mogelijke economische scenario's waar klanten of sectoren rekening mee moeten houden.

2. Early warning:

De banken hebben een belangrijke signaleringsfunctie als zij financiële problemen voorzien in een sector en/of op klant niveau (i.c. de stand op de rekening-courant werkt als een 'thermometer'). Als de continuïteit van een zorgaanbieder op het spel staat, wordt in samenspraak met de klant contact opgenomen met de zorginkoper om zo mogelijk een dreigend faillissement af te wenden;

3. Steunmaatregelen:

De banken hebben banken (zorg)ondernemers de mogelijkheid geboden om aflossingsverplichtingen op hun leningen op te schorten voor zes maanden. Voor ondernemers in het Midden en Klein Bedrijf (MKB) is samen met de overheid de borgstellingregeling verruimd. Dit BMKB-C(rona) krediet biedt ondernemers een overbruggingslening voor een tijdelijk liquiditeitstekort. De overheid staat borg voor 90% van het borgstellingskrediet¹ tot maximaal 1.5 miljoen euro. Belangrijk om op te merken is dat de BMKB-C regeling niet openstaat voor alle mkb'ers in de zorgsector. Dit geldt overigens ook voor de Garantie Ondernemersfinanciering (GO) voor grotere bedrijven en ondernemingen. De NVB is in overleg met het Ministerie van VWS nut en noodzaak van uitbreiding aan het onderzoeken tegen de achtergrond van de reguleringen die zorgverzekeraars bieden.

Type hulp	ABN AMRO	BNG	ING	Rabobank	Triodos
Zes maanden opschorting Aflossing financiering < € 2.5 miljoen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Zes maanden opschorting Aflossing financiering > € 2,5 miljoen	Ja, tot € 50 miljoen	Op aanvraag	Op aanvraag	Op aanvraag	Op aanvraag
Drie maanden opschorting hypotheek ²	Op aanvraag	n.v.t.	Op aanvraag	Ja, aflossing en rente	Op aanvraag
BMKB-C (niet-actief in publiekverzekerde zorg)	Ja	n.v.t.	Ja	Ja	Ja
Rekening-courantkrediet (veelal hoogte 1x maandomzet)	Ja	Op aanvraag	Ja	Ja	Op aanvraag

Samenwerken voor maximale impact

Zorgverzekeraars bieden gecontracteerde en niet-gecontracteerde zorgaanbieders, actief binnen de Zorgverzekeringswet (basisverzekering, aanvullende verzekeringen), een continuïteitsbijdrage. Vanaf 1 mei kunnen zij een aanvraag indienen voor een continuïteitsbijdrage met terugwerkende kracht per

¹ Het borgstellingskrediet is bij de BMKB-C maximaal 75% van het krediet dat de bank verstrekt.

² In geval een ondernemer een particuliere financiering heeft

1 maart. Naar verwachting zullen zorgaanbieders een continuïteitsbijdrage ontvangen tussen 60% en 85% van de zorgkosten die onder normale omstandigheden door zorgverzekeraars worden vergoed. Eigen bijdragen van patiënten vallen buiten deze regeling. Het feitelijke percentage van de normale omzet is daardoor gedekt. Een aantal zorgbranches³ kunnen een beroep doen op een vooruitbetaling van de continuïteitsbijdrage, omdat zij mogelijk eerder in de financiële problemen zullen komen. De NVB waardeert de regeling van de zorgverzekeraars als positief. Zowel qua reikwijdte (gecontracteerde en niet-gecontracteerde zorgaanbieders worden bediend) als qua diepgang (genoemde percentages voor de continuïteitsbijdragen). De NVB staat in nauw contact met zorgverzekeraars en VWS over de uitwerking.

WMO en Jeugdzorg

Zorgen heeft de NVB over de snelheid waarmee het gemeentelijk financieel kader geïmplementeerd wordt. Onduidelijk is of zorgaanbieders die actief zijn in de WMO of Jeugdzorg tijdig ondersteuning kunnen ontvangen indien een liquiditeitstekort dreigt. Wij doen daarom een beroep op het Ministerie van VWS om een vergelijkbare dialoog op te starten met gemeenten. Van gemeentelijke zorginkopers mag dezelfde verantwoordelijkheid en snelheid worden verwacht als zorgverzekeraars laten zien.

Wat kunnen banken nog meer doen?

Uitstel van aflossingen op langlopende leningen is veelal een substantiële bijdrage die de banken nu al leveren aan zorgaanbieders. Hierdoor ontstaat onmiddellijk liquiditeitsruimte. Dat geldt met name voor zorgaanbieders met eigen vastgoed waar hypothecaire leningen aan gekoppeld zijn of als het gaat om lease contracten voor medische apparatuur.

Gezien de gestelde voorwaarden aan de continuïteitsbijdrage zullen er toch nog situaties kunnen optreden waar zorginkopers niet of niet-tijdig liquiditeit kunnen verschaffen. Het is de verwachting van de NVB dat bestaande klanten van banken in een dergelijk geval een beroep gaan doen op liquide middelen. Via de reeds beschikbare (individuele) beleidsruimte zullen banken overwegen om kredietuitbreiding – bijvoorbeeld via een rekening-courantkrediet – toe te staan. Het geboden comfort vanuit zorginkopers zal dan voldoende moeten zijn.

Voor tijdelijke kredietuitbreidingen bij grote zorginstellingen (o.a. ziekenhuizen en GGZ) zijn 'letters of comfort' met daarin de gemaakte afspraken tussen de zorginkoper en zorgaanbieder bespreekbaar. Over de inhoud zullen we nader overleg moeten voeren.

Contactinformatie

Michiel Kuiper
Beleidsadviseur
M 06 13114860
E kuiper@nvb.nl

Datum: 16 april 2020

Nederlandse Vereniging van Banken

De Nederlandse Vereniging van Banken behartigt de gemeenschappelijke belangen van de bankensector. Banken zijn van belang voor iedereen. We zijn de verbindende schakel tussen de bankensector, politiek en stakeholders. Samen met deze partijen werken we proactief aan: een dienstbare, stabiele en competitieve bankensector.

---

³ Eerstelijns laboratoria, mondzorg, kraamzorg, fysiotherapie, oefentherapie, ergotherapie, wijkverpleging, zittend ziekenvervoer, en zelfstandige behandelcentra in de medisch specialistische zorg